

|                                   |                                                                                 |
|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Rodzaj dokumentu:</i>          | <b>Zasady oceniania rozwiązań zadań</b>                                         |
| <i>Egzamin:</i>                   | <b>Egzamin maturalny</b><br><b>TEST DIAGNOSTYCZNY</b>                           |
| <i>Przedmiot:</i>                 | <b>Historia</b>                                                                 |
| <i>Poziom:</i>                    | <b>Poziom rozszerzony</b>                                                       |
| <i>Formy arkusza:</i>             | MHIP-R0-100, MHIP-R0-200, MHIP-R0-300,<br>MHIP-R0-400, MHIP-R0-660, MHIP-R0-Q00 |
| <i>Termin egzaminu:</i>           | 12 grudnia 2024 r.                                                              |
| <i>Data publikacji dokumentu:</i> | 13 grudnia 2024 r.                                                              |

*Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.*

*Gdy wymaganie zakresu podstawowego dopisano (PP), a gdy zakresu rozszerzonego szkoły ponadpodstawowej – dopisano (PR).*

### Zadanie 1. (0–2)

| Wymagania określone w podstawie programowej <sup>1</sup>                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający:<br>3) charakteryzuje wierzenia ludów tworzących cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu, z uwzględnieniem Judaizmu. (PP)<br>III. Świat starożytnych Greków. Zdający:<br>3) charakteryzuje religię starożytnych Greków. (PP) |

#### Zasady oceniania

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe nazwy.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwie prawidłowe nazwy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

A – Egipt / cywilizacja egipska

B – Grecja / cywilizacja grecka

C – Izrael / cywilizacja hebrajska

### Zadanie 2.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | III. Świat starożytnych Greków. Zdający:<br>1) porównuje organizację społeczeństwa Aten i Sparty oraz formy ustrojowe greckich <i>poleis</i> . (PP)<br>3) ocenia funkcjonowanie demokracji w Atenach czasów Peryklesa. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

<sup>1</sup> Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zwracamy uwagę, że w liceum ogólnokształcącym w roku szkolnym 2024/2025 oraz w technikum w roku szkolnym 2024/2025 i 2025/2026 zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania wymagań ogólnych i szczegółowych określonych w [załączniku nr 3](#) do powyższego rozporządzenia.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. jest mowa o procedurze ostracyzmu [sądu skorupkowego]. Źródło 2. ukazuje skorupkę z imieniem – Kimon. Takich skorupiek używano w czasie głosowania. To na nich pisano imiona tych, których uznano za zagrożenie dla demokracji.

**Zadanie 2.2. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Chronologia historyczna. Zdający:<br>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].<br>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | III. Świat starożytnych Greków. Zdający:<br>1) porównuje organizację społeczeństwa Aten i Sparty oraz formy ustrojowe greckich <i>poleis</i> . (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

C

**Zadanie 3. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Chronologia historyczna. Zdający:<br>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].<br>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:<br>1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki oraz cesarstwa, z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta;<br>2) omawia charakter ekspansji rzymskiej i wyjaśnia ideę imperium rzymskiego. (PP)<br>2) charakteryzuje etapy ekspansji rzymskiej. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

## Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: Źródło 1. ukazuje zasięg podbojów rzymskich u schyłku republiki, a źródło 2. to fragment autobiografii Oktawiana Augusta – członka drugiego triumwiratu, polityka, który zakończył okres wojen domowych i zapoczątkował pryncypat (pierwszy na liście senatorów). Za jego czasów Egipt stał się prowincją rzymską, a nie zostało to zaznaczone na mapie.

### Zadanie 4. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim.<br>Zdający:<br>1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli Mieszka I i Bolesława Chrobrego. (PP) |

## Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

## Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie: Źródło 2. zawiera informacje o zjeździe gnieźnieńskim, gdzie Otton III podjął decyzję o utworzeniu arcybiskupstwa w Gnieźnie, a arcybiskupem miał zostać wymieniony Radzim. Także na zjeździe, przez gest nałożenia swojej korony na głowę Bolesława Chrobrego (syna poganina oraz chrześcijanki), cesarz zapowiedział koronację gospodarza zjazdu, czego dotyczy fragment epitafium informujący o wywyższeniu go.

### Zadanie 5.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | VII. Europa w okresie krucjat. Zdający:<br>1) wyjaśnia przyczyny rywalizacji papieżstwa z cesarstwem o zwierzchnictwo nad średniowieczną Europą. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za poprawne wyjaśnienie wraz z odwołaniem do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Źródło 1. to fragment dokumentu [*Dictatus papae*] wprowadzającego prymat papieża nad cesarstwem. Cesarz [Henryk IV] się temu sprzeciwił i doprowadził do konfliktu, w wyniku którego papież nałożył klątwę na cesarza. Pokonany cesarz musiał ugiąć się przed papieżem i prosić go o przebaczenie pod zamkiem w Canossie – o czym mowa w źródle 2.

**Zadanie 5.2. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.</p> | <p>VII. Europa w okresie krucjat. Zdający:</p> <p>1) wyjaśnia przyczyny rywalizacji papieża z cesarstwem o zwierzchnictwo nad średniowieczną Europą. (PP)</p> |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

C

**Zadanie 6. (0–2)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p> | <p>VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Zdający:</p> <p>2) opisuje charakterystyczne przejawy ożywienia społeczno-gospodarczego w Europie XI–XIII w. (PP)</p> <p>2) charakteryzuje genezę, rozwój i rolę średniowiecznych miast [...]. (PR)</p> |

### Zasady oceniania

- 2 pkt – za odpowiedź zawierającą dwie prawidłowe cechy.
- 1 pkt – za odpowiedź zawierającą jedną prawidłową cechę.
- 0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

- widać regularną siatkę ulic
- w centrum miasta widać prostokątny plac – rynek

### Zadanie 7.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XII. Polska w XIV i XV w. Zdający:<br>2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając [...] rozwój przywilejów szlacheckich;<br>3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgry [...] w XIV i XV w. (PP) |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.
- 0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. jest mowa o władcy, który nie miał syna i zabiegał o sukcesję tronu dla jednej z córek. Poza tym nadał przywilej zwalniający szlachtę z płacenia podatków. Te informacje świadczą, że tekst dotyczy Ludwika Węgierskiego. Również temu władcy poświęcona jest moneta ze źródła 2., o czym świadczy fakt, że był on synem siostry Kazimierza Wielkiego, oraz data jego śmierci.

### Zadanie 7.2. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok [...]. | XII. Polska w XIV i XV w. Zdający:<br>2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając [...] rozwój przywilejów szlacheckich. (PP) |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – za odpowiedź poprawną.
- 0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

A

**Zadanie 8. (0–2)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XVI. Reformacja i jej skutki. Zdający:<br>1) wyjaśnia religijne, polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji [...]. (PP)<br>3) wyjaśnia wpływ reformacji [...] na kulturę. (PR) |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za sformułowanie dwóch argumentów.

1 pkt – za sformułowanie jednego argumentu.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

- Przesłaniem rysunku jest krytyka papieństwa, jako instytucji kojarzonej z chciwością i hipokryzją, co symbolizują postacie leżące obok papieża.
- Wymową rysunku jest ukazanie papieństwa jako instytucji, która sprzeniewierzyła się prawdom zawartym w Biblii. Papież leży na ziemi i jest obrzucany kamieniami z imionami czterech ewangelistów – Jana, Marka, Mateusza i Łukasza. Wokół leżą rozsypane atrybuty jego władzy np. kapelusz kardynalski, bulla.

**Zadanie 9. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok [...];<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XVII. Europa w XVI i XVII w. Zdający:<br>5) charakteryzuje sztukę barokową. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do jednej widocznej cechy stylu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. opisano cechy charakterystyczne stylu barokowego, m.in. kontrast światła i cienia, dynamikę, emocjonalność. Cechy te można zaobserwować na fotografii A, gdzie szczególnie wyróżniają się silne emocje i ruch – w przeciwieństwie do statyczności rzeźby z fotografii B.

### Zadanie 10.1. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający:<br>3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego [...]. (PP) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą poprawnie podane imiona i nazwy rodów dwóch postaci.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

A. Katarzyna Habsburg

B. Bona Sforza

### Zadanie 10.2. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający:<br>3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych [...]. (PP) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 2. jest mowa o dwóch różnych wymiarach kary za popełnienie tego samego czynu: mniejszym dla szlachcica (utrata czci), większym dla plebejusza (śmierć).



**Zadanie 11.1. (0–2)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający:<br>3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej [...]. (PP) |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy poprawne wskazania.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

1.– F; 2. – P; 3. – P

**Zadanie 11.2. (0–1)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Zdający:<br>1) opisuje okoliczności, zasady, przebieg i następstwa pierwszych wolnych elekcji. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwie poprawne informacje – miejsce wolnej elekcji oraz wyjaśnienie wyboru miejsca elekcji.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Miejsce: okolice Warszawy / wieś Wola.

Przykładowe wyjaśnienia:

- Zdecydowało o tym położenie geograficzne Warszawy – mniej więcej w równej odległości dla posłów z Litwy i Korony.
- Zdecydował o tym fakt, iż Mazowsze było dzielnicą o największym odsetku szlachty.

### Zadanie 12.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXVII. Upadek Rzeczypospolitej (wojna z Rosją i powstanie kościuszkowskie).<br>Zdający:<br>2) charakteryzuje przebieg powstania kościuszkowskiego, z uwzględnieniem roli jego przywódców. (PP) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie: Pomnik poświęcono bohaterowi powstania kościuszkowskiego Bartoszewi Głowackiemu – o czym świadczą np. kosa osadzona sztorc (był kosynierem); strój – chłopska sukmana; czapka, którą zdusił płomień lontu rosyjskiej armaty. Na mapie A (źródło 2.) ukazano działania zbrojne powstania kościuszkowskiego z takimi bitwami jak bitwa pod Racławicami (gdzie walczył Głowacki), czy bitwa pod Maciejowicami.

### Zadanie 12.2. (0–2)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXVII. Upadek Rzeczypospolitej (wojna z Rosją i powstanie kościuszkowskie).<br>Zdający:<br>2) charakteryzuje przebieg powstania kościuszkowskiego, z uwzględnieniem roli jego przywódców. (PP)<br>XXIX. Epoka napoleońska. Zdający:<br>3) charakteryzuje [...] dzieje Księstwa Warszawskiego. (PP) |

#### Zasady oceniania

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy poprawne wskazania.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

1.– F; 2. – F; 3. – P

**Zadanie 13.1. (0–1)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający:<br>1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego [...]. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą imię i nazwisko postaci.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Aleksander Wielopolski

**Zadanie 13.2. (0–1)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający:<br>1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą porównanie opinii.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Oba źródła zawierają negatywną opinię o rezultatach działalności politycznej opisanego polityka. Potępiają jego decyzję o ogłoszeniu branki (w źródle 1. pada wprost określenie „zdrajca”, a w źródle 2. porównano go do Quislinga – norweskiego kolaboranta z okresu II wojny światowej) oraz wskazują na brak zrozumienia przez margrabiego nastrojów społecznych i mechanizmów rządzących polityką.

#### Zadanie 14.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:<br>1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja [...]. (PP) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie: Policyjne rozporządzenie (źródło 1.) mówi o konieczności wprowadzenia dwujęzycznych szyldów – napisy miały być po rosyjsku i po polsku, czcionka tej samej wielkości. Widzimy to na fotografii w witrynie apteki i na szyldzie zakładu krawieckiego (źródło 2.).

#### Zadanie 14.2. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający:<br>1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Pacyfikacja manifestacji przed powstaniem styczniowym / powstanie styczniowe

**Zadanie 15. (0–2)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:<br>3) omawia przyczyny, zasięg i następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich [...]. (PP) |

**Zasady oceniania**

- 2 pkt – za odpowiedź zawierającą poprawne uzasadnienie z dwoma argumentami odwołującymi się do symbolicznych treści mapy.  
1 pkt – za odpowiedź zawierającą poprawne uzasadnienie z jednym argumentem odwołującym się do symbolicznej treści mapy.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź:**

- Na mapie ukazano personifikację Brytanii (tarcza w barwach brytyjskich) zasiadającą na kuli ziemskiej, a z obu stron ukazano mieszkańców kolonii, w regionalnych strojach (np. Indianin) z atrybutami terytoriów, z których pochodzą. Ma to symbolizować panowanie Wielkiej Brytanii nad światem i pokojowe współistnienie mieszkańców imperium.
- W górnej części mapy znajdują się trzy postaci kobiece, które na głowach mają czapki frygijskie (symbol wyzwolenia), a w dłoniach szarfy z napisami – Wolność, Braterstwo, Federacja. Hasła służą podkreśleniu, że władza brytyjska na podbitych terenach przynosi ich mieszkańcom urzeczywistnienie tych wartości.

**Zadanie 16. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:<br>2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach. (PP) |

**Zasady oceniania**

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: austriackiego

Przykładowe uzasadnienie: Decyzje zawarte w źródle oznaczały zgodę władz zaborczych na prowadzenie edukacji od 1867 r. w językach narodowych (polskim albo ruskim) – taka regulacja obowiązywała w Galicji w dobie autonomii.

### Zadanie 17. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXXVI. Kultura i nauka polska w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:<br>1) wyjaśnia specyfikę polskiego pozytywizmu. (PP)<br>1) charakteryzuje podstawy ideowe i program polskiego pozytywizmu. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: pozytywizmu

Przykładowe uzasadnienie: Pozytywizm odrzucał powstania narodowe, głosił potrzebę żmudnej pracy w celu wzmocnienia podstaw bytu narodu. W wierszu autor propaguje porzucenie idei walki zbrojnej o niepodległość i poświęcenie się pracy nad podniesieniem poziomu gospodarczego ziem polskich i wzmocnienia ekonomicznego społeczeństwa.

### Zadanie 18. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XXXVII. I wojna światowa. Zdający:<br>1) wyjaśnia [...] przyczyny wybuchu wojny.<br>5) wyjaśnia przyczyny klęski państw centralnych [...]. (PP) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: ententa

Przykładowe uzasadnienie: Na ilustracji przedstawiono władcę Niemiec (charakterystyczne nakrycie głowy – pikielhauba), który ugina się pod naporem sztandarów symbolizujących państwa ententy. Władca Niemiec ma złamaną szablę, co symbolizuje klęskę militarną tego państwa w wojnie.

**Zadanie 19.1. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XLIII. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej. Zdający:<br>1) charakteryzuje przemiany [...] gospodarcze w II Rzeczypospolitej [...]. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: W tekście jest mowa o reformie walutowej, która wprowadzała w Polsce nową walutę – złotego. Na ilustracji został umieszczony banknot obowiązujący przed opisaną reformą ze starą walutą – marką polską.

**Zadanie 19.2. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XLIII. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej. Zdający:<br>1) charakteryzuje przemiany [...] gospodarcze w II Rzeczypospolitej [...]. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

B

**Zadanie 20. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XLIII. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej. Zdający:<br>1) charakteryzuje przemiany społeczne i gospodarcze w II Rzeczypospolitej, z uwzględnieniem problemu reformy Rolnej. (PR) |



### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

Źródło 2. przedstawia decyzje dotyczące reformy rolnej z 1925 r. Miały one wpływ na zmiany w strukturze własności ziemi, ale jak pokazują wykresy (źródło 1.), nie doprowadziły do zmian, które by radykalnie zmieniły proporcje między trzema kategoriami własności ziemi zaprezentowanymi na wykresie.

### Zadanie 21.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 r.<br>Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Zdający:<br>3) charakteryzuje etapy wojny obronnej [...]. (PP)<br>2) ocenia zachowanie dowódców wojskowych i władz cywilnych podczas wojny obronnej w 1939 r. (PR) |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie: Źródło 1. to fragment przemówienia prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego w czasie obrony miasta w 1939 r. Prezydent mówi o gruzach, poległych, pożarach oraz o obronie honoru Polski walczącej z najeźdźcą. Gen. Juliusz Rómmel – autor wspomnień (źródło 2.) proponował Starzyńskiemu opuszczenie Warszawy, zwracając uwagę na to, że cywila nie chroni konwencja genewska. Prezydent odmówił.

### Zadanie 21.2. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Chronologia historyczna. Zdający:<br>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z [...] dziejów ojczyustych;<br>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 r.<br>Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Zdający:<br>3) charakteryzuje etapy wojny obronnej [...]. (PP) |



**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

D

**Zadanie 22. (0–3)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</p> <p>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <p>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</p> <p>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</p> <p>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający:</p> <p>5) opisuje uwarunkowania [...] polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam) i przedstawia ich ustalenia. (PP)</p> |

**Zasady oceniania**

3 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie przesłania rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych oraz przedstawienie kontekstu historycznego.

2 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie przesłania rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych bez przedstawienia kontekstu historycznego ALBO za prawidłowe wyjaśnienie przesłania rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego oraz przedstawienie kontekstu historycznego.

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie przesłania rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego bez przedstawienia kontekstu historycznego.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

Źródło w satyryczny sposób ukazuje negatywne konsekwencje polityczne postanowień konferencji pokojowej Wielkiej Trójki w Jałcie z 1945 roku. Wielka Brytania i USA (dwie postacie w kapeluszach) godząc się na to, iż ZSRS weźmie na siebie znaczny wysiłek zbrojny w pokonaniu Niemców w Europie (swastyka z napisem Europa) dopuściły do sowietyzacji wyzwolonych terenów (w kuźni Stalina ze swastyki powstał sierp i młot z napisem Europa).

### Zadanie 23. (0–2)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.</p> | <p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający:</p> <p>6) opisuje wydarzenia w [...] Czechosłowacji w 1968 r. (PP)</p> <p>LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający:</p> <p>2) wyjaśnia genezę i następstwa kryzysów społecznych w latach 1968 [...]. (PP)</p> |

### Zasady oceniania

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

1. – F, 2. – P, 3. – F.

### Zadanie 24.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> | <p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający:</p> <p>2) wyjaśnia genezę zimnej wojny, z uwzględnieniem wojny w Korei [...]. (PP)</p> <p>LII. Dekolonizacja, integracja i nowe konflikty. Zdający:</p> <p>2) wyjaśnia przyczyny i przedstawia skutki konfliktów zimnowojennych, w tym wojny w Wietnamie [...]. (PP)</p> |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Nie.

Przykładowe uzasadnienie: Na rysunku przedstawiono komunistycznego przywódcę Wietnamu Północnego – Ho Chi Minha oraz zwalczających jego wpływy sił USA. Tekst z kolei traktuje o wojnie w Korei, o czym świadczą informacje m.in. o ówczesnie rządzących politykach w ZSRR i Chinach, a także o interwencji wojskowej pod egidą ONZ.

**Zadanie 24.2. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający:<br>2) wyjaśnia genezę zimnej wojny, z uwzględnieniem wojny w Korei [...]. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: demokratycznej

Przykładowe uzasadnienie: Na rysunku przywódca komunistów wietnamskich jest ukazany jako ośmiornica, która próbuje opleść i pochłonąć cały Wietnam. Przeciwdziałają temu siły USA, które odcinają jej macki, zwalczając w ten sposób zagrożenie komunistyczne.

**Zadanie 25. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | LVIII. Dekada 1981–1989. Zdający:<br>2) charakteryzuje postawy Polaków wobec stanu wojennego [...]. (PP)<br>3) opisuje wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwie nazwy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe odpowiedzi:**

- działalność charytatywna / wspomaganie osób represjonowanych
- oddziaływanie propagandowe

**Zadanie 26. (0–15)**

|                 | <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Wymagania szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Temat 1.</b> | <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</li> <li>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</li> </ol> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</li> <li>2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</li> <li>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</li> <li>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</li> </ol> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</li> <li>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</li> <li>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</li> </ol> | <p>VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) opisuje zasięg terytorialny, organizację władzy, gospodarkę i kulturę państwa Franków, ze szczególnym uwzględnieniem polityki Karola Wielkiego;</li> <li>2) charakteryzuje ideę cesarstwa karolińskiego i porównuje ją z ideą cesarstwa Ottonów;</li> <li>3) opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji. (PP)</li> </ol> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) opisuje wierzenia i organizację społeczną Słowian;</li> <li>2) opisuje proces powstawania pierwszych państw w Europie Środkowo-Wschodniej;</li> <li>3) ocenia znaczenie renesansu karolińskiego dla rozwoju kultury europejskiej. (PR)</li> </ol> |
| <b>Temat 2.</b> | <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</li> <li>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</li> </ol> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>XXI. Renesans w Polsce. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ocenia dorobek polskiej myśli politycznej doby renesansu;</li> <li>2) rozpoznaje dokonania twórców polskiego odrodzenia w dziedzinie kultury. (PP)</li> </ol> <p>– ocenia wpływ reformacji i kontrreformacji na rozwój kultury w Rzeczypospolitej. (PR)</p> <p>XXIII. Ustrój, społeczeństwo i kultura Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|          | <p>i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</p> <p>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</p> <p>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</p>                                                                                                                | <p>3) rozpoznaje dokonania twórców epoki baroku powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów. (PP)</p> <p>3) charakteryzuje sarmatyzm. (PR)</p> <p>XXVIII. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej. Zdający:</p> <p>1) rozpoznaje dokonania polskiego oświecenia w dziedzinie kultury;</p> <p>2) omawia rolę instytucji oświeceniowych (Komisja Edukacji Narodowej, Biblioteka Załuskich). (PP)</p> <p>1) wyjaśnia związki oświecenia polskiego z europejskim;</p> <p>2) omawia rolę Stanisława Augusta jako mecenasa sztuki. (PR)</p>                                                          |
| Temat 3. | <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</p> <p>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.</p> <p>Zdający:</p> | <p>XXXVII. I wojna światowa. Zdający:</p> <p>1) wyjaśnia pośrednie i bezpośrednie przyczyny wybuchu wojny. (PP)</p> <p>XXXIX. Europa i świat po I wojnie światowej. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe następstwa I wojny światowej; ocenia straty wojenne;</p> <p>2) przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego; wskazuje słabe strony ładu wersalskiego. (PP)</p> <p>1) przedstawia postanowienia traktatów pokojowych podpisanych z sojusznikami Niemiec;</p> <p>2) ocenia funkcjonowanie Ligi Narodów i skutki amerykańskiego izolacjonizmu. (PR)</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <p>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</p> <p>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</p> <p>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</p> |  |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

## KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ

| A. NARRACJA HISTORYCZNA                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                             |                |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Funkcjonalność wykorzystania wiedzy historycznej                                                                                                                                        | Poziom argumentacji wypowiedzi                                                                                                                                                                                              | Liczba punktów | Poprawność merytoryczna                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do trzech elementów tematu</b>                                                                                   | • bogata argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu                                                                                                                                                              | 12 pkt         | Za błędy merytoryczne będą odejmowane punkty od ogólnej liczby punktów zdobytych przez zdającego w tym kryterium (bez punktów ujemnych): <b>1–2 błędy merytoryczne (-1 pkt); 3–5 błędów merytorycznych (-2 pkt); powyżej 5 błędów merytorycznych (-3 pkt)</b> |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzeciego                                                                                                     | 11 pkt         |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych                                                                                                          | 10 pkt         |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu                                                                                                                                                        | 9 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do dwóch elementów tematu</b><br>(trzeci element zrealizowany częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowany)      | • bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego                                                                                                    | 9 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu, zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych elementów ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego elementu tematu | 8 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu                                                                                                                                                               | 8 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego                                                                                              | 7 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych                                                                                  | 7 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu                                                                                                                                                         | 6 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do jednego elementu tematu</b><br>(pozostałe elementy zrealizowane częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowane) | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych                                                                                           | 6 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych                                                                                     | 5 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych                                                                                 | 5 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z pozostałych                                                                                 | 4 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu                                                                                                                                                              | 4 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu                                                                                                                                                        | 3 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Wiedza historyczna nie została wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do żadnego elementu tematu</b>                                                                       | • powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu                                                                                                                                                       | 3 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu                                                                                                                                                        | 2 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu                                                                                                                                                       | 1 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Niefunkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej w odniesieniu do całej wypowiedzi ALBO brak wypowiedzi.</b>                                                                        |                                                                                                                                                                                                                             | 0 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |

| <b>B. SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI</b>                                                                                                                     | <b>Liczba punktów</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ jest spójna (logicznie uporządkowana).                                                | <b>3 pkt</b>          |
| Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej drobne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).  | <b>2 pkt</b>          |
| Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej istotne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania). | <b>1 pkt</b>          |
| Wypowiedź nie spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów I/LUB jest nieuporządkowana, stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.   | <b>0 pkt</b>          |